

Cap. 6 – Sang del Prim!

Als anys seixanta del segle XX, els reusencs dediquen els caps de setmana a les seves aficions i devocions. Si de devocions parlem, cal recordar que el catolicisme és la religió oficial de l'Estat, segons els principis fundacionals del regim franquista. Un diumenge qualsevol es celebren fins a 49 misses a les esglésies de la ciutat. La prioral de Sant Pere, Sant Joan, Sant Francesc, la Puríssima Sang, Crist Rei, Misericòrdia, Sant Bernat Calbó, la Immaculada Concepció i la capella de les Parcel·les Pelai acullen els parroquians totes les festes de guardar, mentre que a les tardes dels dies laborables s'hi resa el rosari. Atesa la gran tirada que els reusencs tenen per la platja, la premsa local també anuncia l'horari de les quatre misses dominicals a Santa Maria del Mar de Salou.

El 1966 es suprimeix l'antic costum de fer els seguicis fúnebres pels carrers de la ciutat. Aleshores, la vetlla dels difunts es feia als domicilis particulars fins que el fèretre era portat a l'església per a la missa funeral. Seguidament era traslladat en comitiva fins a la plaça de Catalunya, on els acompanyants acomiadaven el dol i els familiars seguien fins el cementiri –primer al del Roser i després a l'actual de la carretera de Montblanc– per donar-li sepultura. Tot aquest cerimonial pel mig de carrers on ja hi circulen molts vehicles provoca considerables problemes de trànsit i les autoritats municipals decideixen posar-hi fi, circumscrivint la celebració dels honors fúnebres a les esglésies.

Unes tradicions s'extingeixen i d'altres s'enceten. El carilló del campanar de la Prioral ha començat a tocar els quarts d'hora amb les notes de l'himne de la Verge de Misericòrdia, gràcies a una iniciativa dels Guardadors de la Tronada, mentre la tradicional campana assenyala les hores.

1

Una altra programació que es segueix amb tanta o més fidelitat és la dels cinemes, que viuen els darrers anys de la seva època daurada. Aleshores, a Reus hi coexisteixen el Monterrosa, el Kursaal, la Sala Reus, el Fortuny, el Bartrina i l'Avenida, i també es fan projeccions a l'Orfeó Reusenc, al teatre d'Acció Catòlica (l'actual Bravium) i al teatre del col·legi de la Mare de Déu del Roser (la Sagrada Família, popularment la Safa). Els cinemes fan sessió de tarda i de nit. A la tarda es comença entre les 5 i les 7, depenent del dia i de la sala, i la de nit habitualment és a les 10. El programa, que canvia cada setmana, consta de dues pel·lícules, una d'estrena i l'altra de complement, que acostuma a ser una reposició o una estrena menor. Cada sessió està precedida per la projecció obligatòria del NO-DO, el que ha estès el costum d'arribar uns minuts tard per no haver d'empassar-se sencers aquests noticiaris i documentals dedicats principalment a fer propaganda política del règim del general Franco.

Les pel·lícules americanes arriben a Reus amb mesos o fins i tot anys de retard, però els espectadors les esperen ansiosament i les estrenes de les grans produccions de Hollywood constitueixen veritables esdeveniments ciutadans. Això sí, la política de quota de pantalla obliga els distribuïdors a projectar un film espanyol per cada quatre de doblats. Així, *La gran família* pot competir en audiència amb James Bond, Cleopatra o els *spaghetti western* protagonitzats per Clint Eastwood. És el moment de màxim esplendor del cartellisme de cinema, amb enormes rètols anunciadors que cobreixen les façanes de les sales de projecció. Un dels grans mestres d'aquest art és un reusenc, Macari Gómez Quibus, que signa les seves populars creacions com 'Mac'.

Els carrers de Llovera i Monterols encara contemplen les típiques pujades i baixades dels grups de joves que intercanvien mirades i converses, mentre a Salou comencen a aparèixer locals musicals que atrauen a la joventut àvida de noves formes de lleure. Per la plaça de la Llibertat hi passegen els qui van a la tómbola, a escoltar la banda de música, al circ... El Reus més tradicional i costumista conviu amb les joves generacions atentes a les noves modes que s'obren pas en una societat en ràpida evolució. Els cafès continuen sent espais de relació i vida social, cadascun amb el seu tipus de clientela i estil. A l'entorn de plaça de Prim hi ha el Casino, el Solsis i el Negresco; el Kursaal al Campanaret, el Savoy al carrer de Monterols i l'Argentí a la plaça de Catalunya, mentre al carrer Ample se'n pot trobar un a cada pas i al tomb de raval hi conviuen bars de tota la vida, com l'Americà, amb estils i propostes importades, com el Tinell, a les noves Galeries Windsor.

L'hoquei patins ha tornat a fer-se forat a l'oferta lúdica del cap de setmana, gràcies als bons resultats aconseguits pel Reus Deportiu i l'ascens del Ploms. La temporada 1965-66 es planteja amb reptes ambiciosos pels dos clubs, que tornen a trobar-se a la màxima categoria. El gran objectiu del Reus Deportiu serà conquerir algun títol després dels dos subcampionats assolits l'any anterior. Fins i tot, el club comença a estudiar la possibilitat de sol·licitar l'organització de la fase final de la II Lliga Nacional en cas que l'equip aconseguixi una de les dues places primeres places del Campionat de Catalunya de Primera Divisió que donen dret a participar-hi. El Reus Deportiu gaudeix d'unes de les millors instal·lacions per a la pràctica de l'hoquei de tot Catalunya, on encara és molt poc freqüent disposar d'un pavelló cobert.

Un altre projecte important que s'engega aquesta temporada a l'entitat roig i negra és l'escola d'hoquei patins, destinada a formar les futures generacions de jugadors reusencs. La seva creació és una de les grans apostes de la secció d'hoquei, presidida per Engelbert Borràs, amb Andreu Olesti i Antoni Martra de directius. En la vessant competitiva, ningú te cap dubte de que cal donar continuïtat al bloc titular format l'any anterior. A la plantilla s'incorpora el mig juvenil Manel Boronat i torna Jordi Agudé després de fer el servei militar, amb la qual cosa l'equip reserva queda integrat per Herrera, Giménez, Capdevila, Boronat, Prats, Agudé, Montalà i Salvat.

La Copa Mediterrani torna a ser el torneig estiuenc que serveix a l'equip de pretemporada. El Reus forma grup amb els dos rivals provincials, Vendrell i Calafell, juntament amb Igualada i Vilanova. El partit que decideix la classificació és el Vilanova-Reus. Els roig-i-negres demostren que continuen forts i s'imposen 0-2 a un dels rivals amb qui s'hauran de jugar els títols importants. La final del torneig es fa a Sarrià de Ter contra el Cerdanyola, un equip recent ascendit a la Primera Divisió que ha format un conjunt força competitiu. Tant és així, que el Cerdanyola s'imposa per 6-5.

La pretemporada continua a Portugal, perquè el Reus es invitat a jugar el Torneig de Sintra, un quadrangular organitzat per a celebrar les noces de plata del club amfitrió. A més del HC Sintra i el Reus, hi participen l'Sporting de Lisboa i el Cascaes, dos dels equips importants de la lliga portuguesa. El Reus cau contra l'Sporting i el Cascaes, per acabar guanyant el Sintra. L'hoquei reusenc té un bon cartell internacional, perquè aquest mateix estiu el Ploms es invitat a fer una gira per Holanda, on jugarà tres amistosos, amb sort diversa.

Arriba així el 19 de setembre, data assenyalada pel començament de la lliga del Campionat de Catalunya de Primera Divisió. El disputen Reus Deportiu, Club Natació Reus Ploms, Voltregà, Barcelona, Espanyol, Vilanova, Noia, Coma Cros de Girona, Llista Blava de Lleida, Vendrell, Calafell, Cerdanyola, Laietà de Barcelona i Inriva de Sant Hipòlit. Els partits consoliden el format de dues parts de 20 minuts de joc real, és a dir, amb el cronòmetre en marxa només quan la pilota és en joc. El Reus debuta visitant la pista del Cerdanyola, que confirma les seves aspiracions d'estar amunt en la

classificació i torna a derrotar els roig i negres per 3-2. Un resultat que posa molta pressió al següent partit, ni més ni menys que la visita del vigent campió de Lliga i Copa, el Club Patí Voltregà. Els de Sant Hipòlit són el rival a batre perquè mantenen el bloc la temporada anterior, que a més ha estat la base de la selecció espanyola al Campionat d'Europa jugat a Lisboa: Vilella, Barguñó, Parella, Humbert Ferrer i Salarich, entrenats per Jordi Trias.

La confrontació respon a l'equilibri esperat. Sabater inaugura el marcador i Humbert Ferrer marca l'empat amb que s'arriba al descans. El mateix Ferrer avança el Voltregà, però el Reus aconsegueix capgirar ràpidament la situació. Amb 3-2 arriba la jugada clau. L'àrbitre invalida un gol al Voltregà i mentre els jugadors visitants protesten, els locals despleguen un atac ràpid que Sabater aprofita per marcar, davant la indignació dels osonencs. Vilallonga I posa la sentència amb dos gols més que segellen una golejada que pocs esperaven.

Tot i això, l'equip revelació del començament de la lliga és el Ploms, que salda els quatre primers partits amb tres victòries davant Inriva, Calafell i Noia i un empat a la pista del Laietà. La primera derrota plomista no arriba fins la cinquena jornada, amb la difícil visita a la pista del Vilanova, que goleja els reusencs per 7-1.

Mentre, el Reus alterna resultats no gaire convinents, com l'empat al camp del l'Inriva en un partit dramàtic -com quasi tots els que el Reus juga contra els equips de Sant Hipòlit de Voltregà- on salva un punt gràcies a un penal transformat per Vilallonga I. La golejada 6-0 al Vendrell marca un punt d'inflexió en la trajectòria dels roig i negres, que la setmana següent s'imposen 0-3 a l'Espanyol. I set dies més tard 3-0 al Barça, en un partit que Sabater avança al Reus a la primera part però no es resol fins al final, amb dos gols dels germans Vilallonga als darrers dos minuts.

La següent sortida del Reus és a Juneda, on juga el Llista Blava pel tancament per sanció de la seva pista de Lleida. El Reus guanya 1-2, resultat que gràcies a la derrota del Voltregà a Calafell i la victòria del Vilanova a Sant Sadurní d'Anoia, situa reusencs i vilanovins com a colidors. Ambdós equips, juntament amb el Voltregà, es perfilen com els grans aspirants al títol. Des d'aquesta privilegiada posició arriba el gran derbi local. El 21 de novembre de 1965, Reus i Ploms tornen a enfrontar-se a Primera Divisió, després de diversos anys d'absència del derbi reusenc a la màxima categoria de l'hoquei. El Reus presenta el cinc habitual i el Ploms forma amb Miró, Fochs, Barba, Figueras i Olivé. El partit no defrauda, amb ple a vesar al pavelló del carrer Gaudí, pancartes punyents dedicades a l'etern rival i emoció a la pista. Barba i Figueras avancen en dues ocasions els blanc i negres, però els germans Vilallonga responen a cada gol visitant. Al segon temps, el Reus acaba imposant-se amb dos gols de Sabater i un de Rabassa.

El bon moment de l'hoquei reusenc es reflecteix en la convocatòria per formar part de la selecció espanyola que disputarà el Mundial de Brasil, el maig de 1966, on ha d'intentar revalidar el títol aconseguit a Barcelona. A pocs mesos vista del Campionat del Mon, el seleccionador Paco Boronat fa pública una preselecció que inclou el porter Jaume Miró del Ploms i Santi Garcia, Joaquín Vilallonga i Joan Sabater del Reus. La tornada al combinat nacional del davant roig i negre és un fet noticable, perquè Boronat no és un gran admirador de Sabater. Les desconsideracions que els aficionats del Reus li acostumen dedicar per haver apartat el seu capità de la internacionalitat, així com les dures crítiques de la premsa local, no han contribuït a apaivagar la situació. Boronat ha dit públicament que no ha vingut mai com a seleccionador a Reus perquè se'l maltracta. Una relació tensa que es confirma durant els entrenaments que els seleccionats van fent a Barcelona. Després de la preparació física, el seleccionador ordena un partidet dels cinc hipotètics titulars contra els reserves. Però Sabater és el jugador que sistemàticament es queda fora de la pista. Només en els darrers minuts

de cada sessió disposa d'alguna estona per jugar amb un dels dos combinats. Tot sembla indicar que serà un dels descartats per anar a Brasil.

De tornada a la lliga, el final de la primera volta refreda les aspiracions del Reus Deportiu, que visita Calafell, una pista complicadíssima on ja hi han perdut Voltregà i Vilanova i on el derbi provincial amb els roig i negres genera veritables passions. El Calafell presenta a Mascó, Rius, Montejo, Masana, Torralba i Papiol, que es confirmen com els mata gegants de la Primera Divisió i s'imposen 5-3 en un encontre molt polèmic amb cinc penals contra el Reus, dels quals els calafellencs en transformen tres. Segueix un duríssim partit a la pista del Noia, que acaba 1-1, en un altre enfrontament que acumula velles i enconades rivalitats.

Sant Sadurní d'Anoia és l'escenari d'un dels incidents més insòlits que viurà la plantilla del Reus Deportiu. En retirar-se cap al vestidor un cop finalitzat l'encontre i en un ambient molt tens, un caporal de la Guàrdia Civil responsable de l'ordre públic a la pista penedesenca fa la traveta a Juan María Vilallonga, que malgrat i la sorpresa i la indignació que li causa l'acció de l'agent, decideix no respondre i continua cap a les dutxes. Però un cop al vestidor, se'n adona que no arriba cap altre company i surt a veure què passa. L'escena que troba és inversemblant. El guàrdia civil ha repetit la provocació quan passava el seu germà Joaquín, però aquest s'hi ha tornat. Després d'un dur intercanvi de paraules, l'agent es posa la mà a la pistola i fa el gest de desenfundar-la. Joaquín Vilallonga aixeca l'estic i li diu que si treu la pistola li aixafa el cap. Tots dos estan en aquest amenaçador posats quan Juan María Vilallonga decideix intervenir i ordena el caporal de la Guàrdia Civil que es quadri, perquè ell és un oficial superior atès que és alferes de les milícies universitàries. L'agent és queda estorat i després d'una estona de dubte, fa la salutació militar a Vilallonga I. Quan la situació sembla que es serena, l'altra guàrdia civil present als fets li diu al seu caporal que si aquell jugador és realment un oficial de l'exèrcit portarà el document corresponent per demostrar-ho. Però el gran dels Vilallonga no porta el seu carnet militar, en vista del qual l'humiliat guàrdia civil decideix detenir tot l'equip del Reus i resoldre el batibull al quarter del cos.

A tot això, molts espectadors s'han quedat a les portes de la instal·lació per esperar la sortida del Reus i dedicar-los hi uns quants insults de comiat. Però es troben que l'expedició roig i negra, en lloc d'enfilars cap els vehicles per tornar a Reus, comença a desfilar a peu pels carrers del municipi acompanyada per la Guàrdia Civil. Com que el trajecte fins a la casa-quarter és llarg, és viuen moments d'alta tensió entre uns i altres. L'equip es passa la tarda a la comandància de Sant Sadurní, mentre des de Reus els directius es posen en contacte amb les autoritats governatives i esportives per demanar-los que facin gestions per resoldre l'afer i què aquell guàrdia civil tant emprenyat alliberi els jugadors. No és el primer episodi grotesc que protagonitza l'oficial en qüestió durant un partit d'hoquei, però com que la Guàrdia Civil és la màxima autoritat al municipi en qüestions d'ordre públic, fins que l'oficial es calma i s'avé a posar fi a la picabaralla passen unes hores d'enorme tensió. Finalment, després d'un migdia i una tarda de diumenge que ningú oblidarà, la mediació de les diverses autoritats fa que l'equip pugui tornar a casa sense que de l'enrenou se'n derivin mals majors.

El Reus té l'ocasió de refer-se d'aquests ensurts i ensopegades amb la visita del Vilanova, un dels grans rivals pel títol. Els blanc i verds venen amb Largo, Vila, Aguilar, Carbonell i Brasal. La confrontació, disputada amb massiva presència d'espectadors i amb tota la pressió del públic reusenc, acaba en taules. El Reus, tot i obrir el marcador, va bona part del partit a remolc i salva un punt gràcies a un penal transformat per Vilallonga II quan faltaven dos minuts per l'acabament. Malgrat el 3-3 final, els vilanovins marxen amb la sensació d'haver estat millors.

El resultat permet al Voltregà escapar-se a la classificació. El Reus queda tercer, a tres punts dels osonencs i a un punt del Vilanova en finalitzar la primera volta. Així les coses, la propera visita a Sant Hipòlit és decisiva pels reusencs, atès que una derrota els allunyaria quasi definitivament de la lluita pel campionat.

El partit es disputa el 9 de gener, a la gèlida pista descoberta de les Masies. El Voltregà és la base de l'equip nacional i el seleccionador Paco Boronat acudeix a presenciar el partit, que respon a l'expectació creada. La primera part és molt igualada, resolta amb un 2-1 pels locals, gràcies a dos gols del gran Humbert Ferrer, mentre Sabater anota el del Reus. La segona meitat augmenta fins i tot en intensitat, amb Santi Garcia erigint-se en baluard infranquejable. Sabater assumeix la responsabilitat ofensiva del Reus i amb dos gols capgira el marcador. El 2-3 desferma tota la pressió del públic i jugadors locals, que no en va porten guanyats tots els partits disputats a casa. L'àrbitre assenyala un penal contra el Reus, que llença Humbert Ferrer i atura Santi Garcia. El col·legiat el fa repetir, torna a tirar Ferrer i a parar-lo Garcia. Insòlitàment, l'àrbitre diu que s'ha de tornar a executar. A la tercera empata Ferrer. Però Joan Sabater encara no ha dit la darrera paraula, i quan el Reus ho té tot en contra fa emmudir la pista clavant el 3-4, que ja serà definitiu. El capità, autor dels quatre gols del Reus, ha decidit un partit duríssim i trepidant, i davant les barbes del seleccionador espanyol. La premsa reusenca diu que els intocables de la selecció han estat derrotats pels "internacionals incompresos".

Es un triomf extremadament prestigiós i dona molta embranzida al Reus Deportiu, que va resolent els següents compromisos, fins que arriba el desplaçament al Vendrell. El derbi provincial torna a ser d'alta tensió, amb joc molt dur i ambient passional, però el Reus en treu un empat 2-2 gràcies a un gol a l'últim minut. La jornada següent toca rebre l'històric Espanyol, que cau 6-2 malgrat avançar-se 0-2 al marcador. Començar perdent els partits que disputa a casa es converteix en una curiosa tradició d'aquest Reus Deportiu, que sembla tenir una perillosa tendència a entrar fred els encontres i durant tot l'any es farà un fart de remuntar marcadors. L'equip es tercer a la classificació, però només a un punt de Voltregà i Vilanova.

Una de les sortides més difícils que queden és a Barcelona. El Barça comparteix el Palau Municipal d'Esports amb l'Espanyol i la matinal del 13 de febrer es dona la circumstància que els dos equips de la Ciutat Comtal juguen de locals. Així, primer es disputa l'Espanyol-Vendrell i a continuació el Barça-Reus. El partit comença bé pels visitants, que s'avancen amb gol de Sabater, però a les acaballes de la primera part es produeix un monumental escàndol, que serà molt recordat. Un ràpida jugada d'atac del Barça culmina amb un xut que refusa Garcia. Els davanters blaugranes venien llançats i topen contra el porter i la porteria, que surt desplaçada uns dos metres del seu emplaçament. L'àrbitre xiula el que tothom interpreta com a falta de l'equip local per haver mogut la porteria, però el col·legiat Sanahuja –un dels que habitualment dirigien els partits importants– diu que no, que el que està assenyalant és gol del Barça. La decisió es rebuda amb incredulitat, fins i tot pel públic, que no entén res. Els jugadors del Reus comencen a protestar desafortadament i el col·legiat expulsa Joaquín Vilallonga per dos minuts. Joan Sabater, exercint de capità, reprèn les protestes encara més indignat per aquesta segona decisió, però es troba que Sanahuja també l'expulsa, i ara per cinc minuts.

El partit es reprèn després que els jugadors reusencs expulsats agafin el camí de la banqueta i la resta de l'equip opti per calmar els ànims per evitar mals majors. El resultat de tot plegat es que el Reus Deportiu es queda només amb el porter i dos jugadors de pista.

En aquella època la sacada de gol es feia amb un servei neutral (booling) i Juan María Vilallonga és l'encarregat habitual de disputar-les. Vilallonga I es fa amb la bola i

comença a patinar per mirar de mantenir la possessió i que passi el major temps possible. El cronòmetre va corrents i els rivals no aconsegueixen pispar-li la pilota, que Vilallonga I conserva a empentes i rodolons i provocant faltes de patí dels barcelonistes (tocar la pilota amb el peu és falta) quan ja no hi ha més sortida. Però el més insospitat arriba quan des de la banqueta l'avisen de que ja es a punt de produir-se la reincorporació del seu germà. Amb tot l'equip contrari empaitant-lo, Vilallonga xuta per no seguir corrent el risc de que li robin la pilota, amb l'insòlit resultat que la bola entra a la porteria de Borràs. Gol jugant tres contra cinc i 1-2 pel Reus, que l'equip aconsegueix aguantar fins el descans jugant encara amb un jugador menys.

La segona part comença amb el Reus encara en inferioritat, el que finalment Fabra aprofita per empatar. Els blaugranes es posen per davant amb gol de Vilar, però Sabater restableix la igualtat i, a dos minuts del final, un penal comès sobre el mateix jugador es transformat per Vilallonga II en el gol del triomf (3-4).

El següent partit a casa contra el Llista Blava és una altra crònica de successos. Els lleidatans es retiren en protesta per la concessió del 1-0 marcat per Sabater. Finalment decideixen tornar a la pista però adoptant una actitud totalment passiva. El Reus marca el 2-0 sense oposició de l'equip rival, que es retira definitivament als set minuts de la segona part.

El 6 de març, el Club Natació Reus Ploms inaugura la seva nova pista descoberta aprofitant la visita del Reus Deportiu. Després d'una primera part molt anodina, Fochs en pròpia meta, Vilallonga II de penal, Vilallonga I i Sabater segellen el 0-4, en una de les victòries més clares dels roig i negres en territori plomista. La derrota del Voltregà i l'empat del Vilanova en la mateixa jornada deixen el Reus líder a tres jornades del final de la lliga.

El primer escull és la visita del Calafell, que el Reus soluciona amb solvència (7-2). Per un capritx del calendari, les dues últimes jornades es juguen en dos dies seguits, el 19 i 20 de març. El primer partit és el desplaçament a Vilanova, que és decisiu pel campionat. El Reus Deportiu posa autocars gratuïts per tenir el recolzament del màxim nombre d'aficionats. La pista vilanovina esdevé una veritable olla a pressió. Als roig i negres els hi serveix l'empat i la primera part acaba amb 0-0. Als quatre minuts de la segona, Sabater avança el Reus, però el potent Vilanova, empès per l'alè d'un públic apassionat, aconsegueix empatar dos minuts després mitjançant Aguilar. El partit, extremadament tens i disputat, es resol al minut 18 quan Brasal posa per davant els locals i immediatament després un altre gol de Carbonell sentència.

La victòria el dia següent al camp del Laietà per 2-6 només serveix al Reus per segellar un altre subcampionat de Catalunya, perquè el Vilanova, que es juga el títol rebent el Voltregà a casa, no falla. El campionat català comença a ser una lliga maleïda pels reusencs, que encara mai en la seva història, ni tan sols amb el gran equip dels anys cinquanta, han aconseguit guanyar-la.

Però la competició dona tot seguit una immillorable oportunitat de revenja, perquè el subcampionat de Catalunya dona dret a disputar el títol de lliga estatal. La fase final de la II Lliga Nacional es jugarà la pista del Reus, que ha apostat fort per acollir l'esdeveniment, del 31 març al 3 d'abril, amb presència dels millors equips de l'hoquei espanyol. Els participants es divideixen en dos grups. Per un costat, Sniace de Torrelavega, Oberena de Pamplona, Vilanova i Mataró (subcampió de Segona Divisió). Per l'altra, Reus Deportiu, Cibeles d'Oviedo, Girona (campió de la Segona Divisió) i Agustinos de València. Els campionats de la resta d'Espanya els han disputat 24 equips de totes les regions, dividits en tres grups. El Cibeles i l'Agustinos venen com a campions dels grups A i C, mentre que del B venen el primer i segon classificats, Oberena i Sniace, respectivament.

És el tercer gran esdeveniment de l'hoquei damunt patins que es disputa a la ciutat, després del Campionat d'Espanya de 1945 al Ploms i el de 1949 al Reus. Curiosament, al Girona encara hi juga el gran August Serra, que amb la camiseta blanc i vermella va ser la figura del torneig de 1945. Malgrat la seva veterania, Serra és considerat un dels grans mestres de l'hoquei i la seva sola presència aixeca les ovacions del públic a tot arreu on juga.

L'organització de la fase final de la segona Lliga Nacional representa un altra repte per a l'hoquei local, que un article del Semanari Reus resumeix amb aquestes paraules: "Tenemos la ocasión de demostrar que no somos tan malos para los visitantes como se nos ha querido pintar muchas veces. A ver si esta liga sirve también para borrar una leyenda negra que pesa sobre toda la afición reusense".

A la primera jornada, les graderies del pavelló del Reus ja viuen un ple absolut, amb una afició ansiosa per aconseguir el segon gran títol en la història de l'hoquei roig i negre ara que torna a disposar d'un equip amb potencial suficient per aspirar-hi. El president de la Federació Espanyola lliura al governador civil de Tarragona i cap provincial del Movimiento, Rafael Fernández Martínez, l'àliga d'or com homenatge per la seva actuació en favor d'aquests esport, del que ha esdevingut un gran aficionat. El Reus Deportiu també li fa lliurament, dos dies després, de la insígnia d'or del club. Aquesta anècdota de caire polític és rellevant perquè als anys posteriors Fernández es distingirà per la defensa dels interessos de l'hoquei reusenc, mediant en situacions molt compromeses que li tocarà viure al Reus Deportiu.

Esportivament, la fase final de la Lliga Nacional presenta el Reus i el Vilanova com a principals favorits per a disputar la gran final. Però mentre els reusencs golegen 8-0 al Girona, els vilanovins tenen més dificultats, perquè a la segona jornada empaten 1-1 amb el Mataró i només obtenen el passí gracies al millor gol average general. La final està programada a dos quarts de vuit de la tarda del diumenge 3 d'abril de 1966. Casualment, només unes hores abans s'ha disputat el partit de futbol Reus Deportiu-Vilanova corresponent a la lliga de Tercera Divisió. La prèvia futbolística es decanta a favor del Reus, per 3-1.

L'expectació entre l'afició reusenca desborda totes les previsions i el pavelló del carrer Gaudí presenta la millor entrada de la seva història. Si les graderies estan pensades per acollir fins a 1.500 espectadors, hom calcula que centenars més s'han encabir per veure la final, tot i que molts d'ells l'han de presenciar en molt precàries condicions per l'aglomeració de públic. I molta gent s'ha quedat fora quan a la pista materialment ja no hi cap ningú més.

Andreu Borràs surt amb el seu cinc de gala: Garcia, Rabassa, Vilallonga II, Sabater i Vilallonga I, amb Agudé de sisè home. El Vilanova presenta a Largo, Vila, Vázquez, Brasal i Carbonell. Comença el partit i la cridòria d'ànims a l'equip local és impressionant, acompanyada de les carraques que molts aficionats han portat per fer encara més soroll. El Reus porta la iniciativa i des de ben aviat comença a posar a prova Carlos Largo, mentre que el Vilanova l'espera tancat al seu quadre defensiu i en atac aposta pels trets llunyans dels seus grans llançadors, ben resolts per Santi Garcia. Al minut 13, Vilallonga I encara dos contraris en un atac per la dreta i l'àrbitre xiula falta en el moment que fa la passada a Sabater, que ha quedat sol a l'àrea vilanovina. El capità l'engalta de primeres i clava la bola a l'esquadra. Tot que el xiulet ha sonat clarament abans de la rematada de Sabater, l'àrbitre Camallonga concedeix el gol en mig de grans protestes del Vilanova. La fortíssima pressió ambiental que es viu a l'atapeït pavelló roig i negre ha donat els seus fruits.

El partit arriba amb 1-0 al descans, però tot està encara per decidir. La segona part continua de poder a poder, amb joc ràpid i la intensitat i duresa pròpies d'una final, fins

que Rabassa culmina el seu gran partit amb un tret que rebota a l'esquena de Largo i es converteix en el 2-0. Amb el marcador molt costa amunt, el porter-entrenador del Vilanova ordena avançar línies, però qualsevol intent de reacció queda avortat dos minuts després amb un magistral gol a la mitja volta de Sabater, que sentència l'enfrontament. El 3-0 ja no es mourà als minuts restants, Els reusencs es dediquen a congelar la bola i el veterà Carlos Largo evita que el Vilanova s'endugui més gols. El Reus Deportiu és campió de lliga.

Campions! L'eufòria i les emocions es desborden al pavelló. El capità Joan Sabater recull el trofeu. Aquell jugador infantil que el 1954 plorava de ràbia a les graderies de la plaça de toros de València per la polèmica final perduda contra l'Espanyol, celebra ara amb llàgrimes d'alegria el primer gran títol que guanya amb l'equip de la seva vida.

La plantilla formada per Santi Garcia, Giménez, Herrera, Rabassa, Vilallonga I, Vilallonga II, Sabater, Agudé, Prats, Boronat, Salvat, Capdevila i Montalà ha donat el segon títol nacional a la secció d'hoquei del club roig i negre i ha posat fi a 14 anys de sequera. Una travessa del desert que ha inclòs un dolorós descens a Segona Divisió, però d'aquella experiència negra ha nascut un equip que en només dues temporades s'ha convertit en el campió de lliga. A l'entrenador Andreu Borràs el comencen a anomenar l'H.H. de l'hoquei, en referència a que algunes de les seves ocurrències recorden les d'Helenio Herrera, llegendari tècnic futbolístic que havia estat al Barça.

Però no hi ha massa temps per a celebracions. Immediatament després de la victoriosa final de la Lliga Nacional, arriben les eliminatòries de la Copa del Generalíssim, on el Reus Deportiu aspira a confirmar-se com el millor equip del país. En primera ronda, el Reus queda exempt, mentre el Ploms elimina el Calafell. A vuitens de final, el Reus s'enfronta amb el Montemar d'Alacant a partit únic en pista contrària. Tot i complicar-se la vida en un mal inici, els reusencs guanyen 2-5 i surten aplaudits pels espectadors alacantins. De la seva banda, el Ploms elimina l'ABRA de Bilbao a la pista d'hoquei de l'empresa siderúrgica Altos Hornos, a Baracaldo.

La Copa queda aleshores suspesa per la disputa del Mundial de Brasil. Espanya acudeix amb l'objectiu de revalidar el títol, en un campionat que reuneix en territori americà totes les potències de l'hoquei mundial. D'Europa venen Portugal, Itàlia, Anglaterra, Holanda, Suïssa i Espanya. Les seleccions americanes són Brasil, Argentina, Xile i Estats Units. Espanya viatja amb Joan Sabater, que finalment està entre els 10 seleccionats, perquè la seva gran temporada feia injustificable una exclusió. Els rumors també diuen que el fet que el totpoderós Joan Antoni Samaranch sigui un admirador del joc de Sabater ha influït en la decisió del seleccionador. Tot i així, només Joaquín Vilallonga forma al cinc titular de Paco Boronat, juntament amb el porter Vilella, el defensa Vila i els davanters Carbonell i Nogué, mentre que Sabater y Santi Garcia estan a la banqueta.

El torneig es disputa en forma de lligueta al l'impressionant Gimnàs Ibirapuera de Sao Paulo, un dels pavellons esportius més grans del món, amb capacitat per a 20.000 espectadors, que diàriament omplen les graderies. La selecció espanyola debuta amb victòria sobre Argentina, que acabarà sent la revelació del torneig, i afronta un gran escull a la segona jornada contra Suïssa, un potent rival amb qui només s'havia pogut empatar a l'Europeu de l'any anterior. Els helvètics s'avancen en tres ocasions i amb 2-3 al marcador el partit entra en una fase molt dura i accidentada que Espanya no aconsegueix redreçar. Boronat dona entrada a Sabater en el lloc de Nogué per intentar superar aquella dinàmica i el joc del davanter reusenc, amb la seva habilitat per encarar i driblar els defenses contraris, decanta el partit. Dos gols en dos minuts de l'internacional roig i negre capgiren el marcador, que acaba 6-4 per Espanya.

L'exhibició de Sabater li val la titularitat pel proper partit contra l'equip amfitrió. Brasil, recolzat per milers d'aficionats que desborden el Gimnàs Ibirapuera, suposa una veritable prova de foc. Enmig de l'enorme pressió ambiental de la 'torcida', el partit arriba al descans amb empat a zero després d'una primera part d'alta tensió. Al començament de la segona, Vila aconsegueix obrir el marcador, però els brasilers igualen de penal, fins que a tres minuts del final Sabater aconsegueix el definitiu 2-1. Espanya i Portugal estan empatats al capdamunt de la classificació, amb Itàlia tercera. A les jornades següents, la selecció espanyola passa a encapçalar el Mundial gràcies a l'empat entre portuguesos i italians i la posterior victòria d'Espanya sobre Itàlia per 4-1. L'1-0 va ser obra de Sabater en jugada magistral, que l'enviat especial d'El Mundo Deportivo va narrar d'aquesta manera: "Con cinco precisos regates, quebró el muro de contención italiano para llegar ante el portero Mari, al que batió irremisiblemente".

Arriba així el decisiu Espanya-Portugal que tanca el Mundial i decideix el campió. Hom calcula que unes 25.000 persones s'han encabint a Ibirapuera, que ha vist desbordada la seva capacitat per la gran expectació creada. Milers de seguidors s'han de quedar fora. Portugal compta amb l'enfervorit suport de l'enorme colònia portuguesa de Brasil, que copa la major part de les graderies, però Espanya, que ha guanyat tots els partits, té l'avantatge de que li val l'empat per guanyar el campionat perquè arriba amb un punt més. Tots els jugadors recordaran per sempre la sensació viscuda al saltar a aquella pista, enmig d'un aforament i una cridòria com mai havien vist. Però a Sao Paulo també hi ha presència espanyola i catalana. Van als partits a animar a la selecció amb l'emoció de trobar-se amb uns compatriotes a milers de kilòmetres de casa. Entre aquests espectadors fins i tot hi ha algun reusenc, atret per la presència de jugadors del Reus Deportiu.

Portugal surt amb Domingos, Vaz Guedes, Rendeiro, Livramento i Leonel. Paco Boronat posa en pista Vilella, Vila, Vilallonga, Carbonell i Sabater. Els portuguesos, amb la baixa de Fernando Adriaio, estan liderats pel nou geni de l'hoquei lusità, Antonio Livramento. Els espanyols ja tenen a Joan Sabater com figura indiscutible. Un duel entre els dos jugadors més carismàtics d'ambdós països que esdevindrà llegendari i marcarà tota una època de l'hoquei patins a nivell de seleccions i també de clubs.

Es un partit disputat amb enorme força i velocitat, que comença amb un tret al pal dels portuguesos. Al minut 14 de la primera part, Sabater fa una jugada individual per la dreta que culmina amb un tret creuat que bat Domingos. El gol fa emmudir el pavelló, un silenci només trencat per la celebració de la minoria de seguidors espanyols. Tot l'equip s'abraona per abraçar Sabater al costat d'una de les tanques de la pista. Allí comencen a sentir uns crits en català que surten d'entre el públic. "Sang del Prim! Això és sang del Prim!", brama un home posat d'en peus enmig de la multitud. "És de Reus aquest noi! És del meu poble! Tenim sang del Prim!", segueix cridant l'espectador assenyalant Sabater. Tanta és l'emoció d'aquell emigrant reusenc que fins i tot necessitarà atenció de les assistències mèdiques. Es diu Joan Fullat i ja fa anys que viu a Brasil.

Portugal reacciona a la recerca de l'empat, però és Espanya qui gaudeix de les grans ocasions per sentenciar el partit, amb dos penals fallats i tres pals de Sabater a la segona part. Als minuts finals, l'equip espanyol opta per congelar la bola i aconsegueix arribar a la conclusió sense que es mogui el marcador. Espanya revalida el títol de Campiona del Món, però hom té la sensació que probablement és el triomf més difícil i important aconseguit mai, atès que el torneig s'ha jugat lluny del casa, en un ambient molt desfavorable i amb la presència de totes les millors seleccions d'Europa i Amèrica. Sabater és unànimement reconegut com el millor jugador del torneig i la premsa brasilera el bateja com "o monstro do hoquei".

Al final del partit, els aficionats catalans i espanyols salten a la pista per abraçar l'equip i celebrar la victòria, que han viscut com una autèntica apoteosi. La premsa dirà que l'esdeveniment "sirvió para hermanar a través del triunfo a la hasta ahora dividida colonia española de Sao Paulo", en referència, cal suposar, a la presència d'exiliats arran de la guerra civil i la dictadura franquista. Molts d'aquest aficionats aniran també a l'aeroport a acomiadar l'equip amb llàgrimes als ulls i els jugadors els regalaran les camisetes i els estics.

L'arribada a Madrid és triomfal i la selecció es rebuda pel Caudillo, com s'anomenava protocol·làriament el general Franco. L'hoquei continua sent l'únic esport capaç de donar a Espanya un títol mundial. Com tots els internacionals són catalans, l'equip al complert viatge després a Barcelona, on els esperen els familiars. El president del Reus Deportiu, Francesc Llevat, i el de la secció d'hoquei, Engelbert Borràs, van a rebre Vilallonga, Sabater i Santi Garcia. Són els primers campions del món del club, després d'Orpinell i Magrinyà als anys cinquanta. El dijous 26 de maig, a última hora de la tarda, els tres campions del món arriben a Reus. Els aficionats els esperen a la carretera de Tarragona a l'alçada de la Unió de Cooperatives, amb directius del Reus i representants del Ploms i altres clubs esportius de la ciutat. S'organitza una caravana d'uns cent vehicles precedida pel canó de l'Espinós disparant salves. La comitiva passa pel Camí de Tarragona, la riera d'Aragó, ravals del Pallol i de Santa Anna, plaça de Prim i carrer de Monterols fins arribar a l'Ajuntament. Vilallonga, Sabater i Santi Garcia desfilen en un cotxe descapotable aplaudits pel públic que espera el seu pas. A la plaça de Prim i el carrer de Monterols la multitud congregada llança confeti, serpentines i flors. Després de la recepció oficial, els tres jugadors surten al balcó de l'Ajuntament a saludar el públic que els aclama a la plaça. Anys després, Santi Garcia descrivia molt gràficament la magnitud de la celebració, en un símil força adient per l'època: "Ens van rebre com a astronautes".

Acabada la festa, els tres internacionals es reincorporen a l'equip per reprendre la Copa del Generalíssim, amb les eliminatòries de quarts de final. Als partits d'anada, el Reus s'imposa 8-1 al Cerdanyola. El Ploms també encarrila l'eliminatòria guanyant 3-5 a l'Arenys de Munt, amb tres gols d'Olivé i un de Raja. Pitarch i Raja han entrat a l'equip titular en substitució de Barba i Figueras, que s'han incorporat al servei militar. Els partits de tornada confirmen el pas a semifinals dels dos equips reusencs, tot i que el Reus perd 5-2 a Cerdanyola en una pista entollada per la pluja, mentre el Ploms goleja 9-0 l'Arenys. Feia 17 anys que Reus i Ploms no arribaven plegats a la final a quatre d'un Campionat d'Espanya, que es juga l'11 i 12 de juny al Palau Municipal d'Esports de Barcelona. El sorteig emparella el Ploms amb el Vilanova i el Reus amb l'Espanyol.

A la primera semifinal, el Ploms juga amb Miró, Fochs, Olivé, Figueras, Raja i Pitarch. Els vilanovins, grans favorites, dominen, però els joves blanc i negres responen amb perillosos contraatacs. Al minut 20 de la primera part, Brasal obre el marcador, i al 6 de la segona, Carbonell sentència. El Ploms es queda fora de la final.

Segueix l'Espanyol-Reus Deportiu, un partit que rememora les velles batalles coperes entre ambdós equips. Els blanc i blau presenten Pons, Solà, Pedemonte, Batet, Roca, Ceballos i Morral. El Reus encarrila el partit ben aviat perquè als 30 segons Juan María Vilallonga inaugura el marcador i el mateix jugador posa el 2-0 al minut 6. Roca, per dos cops, i Sabater i Joaquín Vilallonga situen un 4-2 al descans. Dos gols més de Vilallonga i Sabater a la segona part col·loquen el Reus a la final. Serà la cinquena final de Copa pel club roig i negre, de les quals fins el moment n'ha guanyat una i n'ha perdut tres. Moltíssims aficionats viatgen cap a Barcelona a donar recolzament a l'equip.

La gran final està programada a les 11:30 hores del diumenge 12 de juny. Al partit de consolació, el Ploms guanya 4-3 l'Espanyol, amb quatre gols d'Olivé, i aconseguix un extraordinari tercer lloc al campionat d'Espanya amb l'equip que venia jugant junt des de les categories infantils. Tot seguit, el Vilanova, campió de Catalunya, i el Reus, campió de la Lliga Nacional, es disputen la supremacia de l'hoquei espanyol després d'una temporada en que s'han posicionat com els dos equips més forts a totes les competicions.

El Vilanova posa en pista Largo, Vila, Aguilar, Brasal, Carbonell y Vázquez. El Reus forma amb Santi Garcia, Rabassa, Vilallonga II, Sabater, Vilallonga I, Aguadé, Prats i Giménez. El partit comença sota la tònica d'una igualtat absoluta, amb els dos conjunts amb moltes precaucions. Al minut 13, Juan María Vilallonga xuta enmig d'una barrera de jugadors contraris i el rebuig cau a l'estic de Sabater que, sol davant la porteria contrària, regateja Largo i aconseguix l'1-0. El gol roig i negre condiciona el partit. El Reus aposta descaradament per conservar l'avantatge i comença a congelar la bola. El Vilanova, que no vol assumir riscos que facilitin la feina al temible Reus, opta per no anar a buscar els rivals i quan recupera la bola ataca amb cautela, el que converteix el partit en un espectacle insòlitàment ensopit. Els jugadors vilanovins acaben aplaudint els endarreriments de bola dels reusencs. Sense pràcticament joc sobre la pista, s'arriba al descans.

A la segona part, Andreu Borràs decideix que el Reus continuï bloquejant el partit amb possessions de bola tant llargues com sigui possible. Amb el pas dels minuts, el Vilanova s'aboca a un atac decidit, però topa amb un Santi Garcia infranquejable. De la seva banda, Rabassa i Joaquín Vilallonga frenen Carbonell i Brasal i la muralla reusenca resisteix. A un minut del final, un xoc entre Sabater i Vila acaba amb l'expulsió temporal d'ambdós. El partit es decidirà amb el Reus i el Vilanova només amb quatre jugadors sobre la pista. Els reusencs extremen encara més les precaucions defensives i quan es fan amb la bola aconseguixen controlar-la durant els darrers seixanta segons. L'alegria dels jugadors i la multitud de seguidors vinguts des de Reus es desborda quan sona el xiulet per indicar el final del partit, després de totes les angoixes i patiments derivades d'un marcador tan ajustat. Campions! El Reus guanya així la segona Copa de la seva història i es proclama campió d'Espanya en una de les finals amb menys hoquei que es recorden. El títol nacional més preuat, que el 1952 va consagrar el gran Reus de Sentís, Orpinell, Magrinyà i companyia, torna al club 12 anys després que li pispessin en aquella maleïda final de València.

Enmig de l'eufòria reusenca, Sabater recull la Copa del Generalíssim de mans de Joan Antoni Samaranch, representant a Catalunya de la Delegación Nacional de Deportes i membre del Comitè Olímpic Internacional. La victòria té un premi afegit, perquè la Copa té la consideració de Campionat d'Espanya. I com a campió d'Espanya, el Reus Deportiu aconseguix el dret a participar a la segona edició de la Copa d'Europa d'hoquei. Dos títols nacionals fan que la temporada 1965-66 quedi inscrita en lletres d'or al Reus Deportiu. El doblat és una fita sense precedents i la rebuda a Reus torna a ser apoteòsica, amb confeti, serpentines, banderes i pancartes que acompanyen el recorregut dels campions en cotxe descapotable. Els equips del Reus i del Ploms són rebuts a l'Ajuntament, que atorga a Santi Garcia, Rabassa, Joaquín Vilallonga, Sabater y Juan María Vilallonga la medalla d'or al mèrit esportiu. Les celebracions comencen a sovintejar a la secció d'hoquei del Reus Deportiu. Per a les més privades, el president Engelbert Borràs convida la plantilla al restaurant Gatell de Cambrils.

La ciutat es prepara per encara més gresques, en aquest cas les de la festa major de Sant Pere, amb unes revetlles que cada any acullen a més estrelles musicals. Lone Star i Los Tres Sudamericanos canten a la del Reus Deportiu. Luis Aguilé, Los Sírex i Los Brincos, a la del Ploms, que també anuncia l'actuació de Raphael per la propera revetlla de Sant Jaume. Però la gran novetat de les festes d'enguany és la falla que la

colònia valenciana de Reus, presidida pel doctor García Vicent, aixeca enmig de la plaça del Mercadal, amb un ninot que representa el jugador i capità del Reus Deportiu, Joan Sabater. La falla dedicada als triomfs de l'hoquei reusenc crema la nit del dilluns 27 de juny.

La temporada és històrica pel món de l'hoquei damunt patins perquè es celebra la primera edició de la Copa d'Europa, la creació de la qual va ser aprovada per la FIRS durant una reunió celebrada a París el 1965. La Federació Internacional està presidida per Victoriano Oliveras de la Riva, principal impulsor d'aquesta Copa d'Europa. Tenen dret a disputar-la els campions de la temporada anterior dels països inscrits. Aquest torneig inaugural es limita als representants d'Itàlia, França, Espanya, Suïssa i Alemanya. Cinc equips que competeixen en una eliminatòria prèvia i dues semifinals a doble partit, els guanyadors de les quals s'enfronten en la gran final, també amb encontre d'anada i tornada. El sorteig emparella el Voltregà amb el Gujan Mestras francès, mentre que el Monza italià se les veu amb el Herten alemany. Voltregà i Monza es classifiquen per la final, on el potent equip osonenc s'imposa en tots dos partits i esdevé el primer club català en alçar una Copa d'Europa. Així doncs, el torneig de 1966-67 tindrà dos representants espanyols perquè, a més del Reus Deportiu, el Voltregà té assegurada la seva presència com a guanyador de la primera edició. I la Federació Portuguesa també es sumarà a la competició, amb la qual cosa la Copa d'Europa rebrà l'empenta definitiva.